

тези

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет бізнесу
Кафедра економічної теорії та міжнародної економіки

ТЕЗИ

V МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ

**«Транскордонне
співробітництво як форма
розвитку міжнародної
інтеграції»**

Луцьк 2015

УДК 338.24.1
ББК 65.9

Тези V міжнародного науково-практичного семінару «Транскордонне співробітництво як форма розвитку міжнародної інтеграції». – Луцьк: Редакційно-видавничий відділ Луцького НТУ, 2015. – 144 с.

Редакційна колегія:

Божидарнік Т.В., д.е.н., професор (головний редактор);
Савош Л.В. к.е.н., доцент (відповідальний секретар);
Баула О.В. к.е.н., доцент;
Вісіна Т.М. к.е.н., доцент;
Галазюк Н.М. к.е.н., доцент;
Зелінська О.М. к.е.н., доцент;
Кравчук О.Я. к.е.н., доцент;
Кравчук П.Я. к.е.н., доцент;
Лютак О.М. к.е.н., доцент;
Никитюк Т.Л. к.е.н., доцент;
Урбан О.А. к.е.н., доцент

У збірнику представлені тези V міжнародного науково-практичного семінару «Транскордонне співробітництво як форма розвитку міжнародної інтеграції». Призначений для науково-педагогічних працівників, аспірантів та магістрів.

Затверджено до друку Вченою радою факультету бізнесу Луцького НТУ протокол № 9 від 16.05.2015 р.

Відповідальний за випуск: к.е.н., доц. Савош Л.В.,
к.е.н., доц. Галазюк Н.М.

©Колектив авторів, 2015

ЗМІСТ

Баула О.В., Вашук О.В.	7
Механізм стратегічного планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства в умовах транснаціоналізації економіки	
Баула О.В., Іщенко В.В.	10
Розвиток транспортної інфраструктури як складової формування стратегії транскордонного співробітництва Люблінського воєводства, Львівської, Волинської та Брестської областей на 2014-2020 роки	
Баула О.В., Решетило А.В.	14
Світовий досвід державного захисту національних економічних інтересів від діяльності ТНК	
Баула О.В., Голюк В.Я.	17
Особливості функціонування єврорегіонів як однієї з пріоритетних форм транскордонного співробітництва	
Божидарнік Т.В., Левчук В.Ю.	20
Транскордонний ефект співробітництва прикордонних регіонів в рамках програми «Польща – Білорусь - Україна» 2007-2013	
Вісина В.В., Вісина Т.М.	23
Діяльність «Маслосоюзу» як досвід транскордонної конкурентоспроможності українських молочарських кооперативів в 20–30-х роках ХХ ст.	
Воронцова А.С.	26
Моделі фінансового забезпечення соціальної сфери	
Гоблик В. В.	30
Вплив спеціальних режимів інвестиційної діяльності на розвиток транскордонних регіонів	
Голод А.П.	33
Основні загрози економічній безпеці туризму в умовах транскордонного співробітництва	
Dmytruk Ania	36
Spoleczno-gospodarcze uwarunkowania procesu globalizacji	
Долід О.В., Зелінська О.М.	38
Вплив діяльності ТНК на розвиток світової економіки	
Драганчук К.О., Павлюк Л.В.	41
Проблеми адаптації митної системи України до європейських вимог	

УДК 339.9

Гоблик В. В.

Мукачівський державний університет

ВПЛИВ СПЕЦІАЛЬНИХ РЕЖИМІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНІВ

Важливим механізмом становлення зовнішньоекономічних зв'язків у транскордонних регіонах в умовах європейської інтеграції України слід визнати створення різного роду преференційних економічних режимів. Такі режими покликані сприяти активізації регіонального розвитку прикордонних територій нашої держави, у тому числі за рахунок поглиблення і диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків із прикордонними регіонами сусідніх держав Європи.

Основними преференційними економічними режимами, які використовувалися в Україні з метою господарського розвитку прикордонних регіонів та активізації їх зовнішньоекономічної діяльності, можна вважати створення спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку. Водночас, у світовій практиці в цьому контексті також активно використовуються безмитні зони, транскордонні технопарки та бізнес-інкубатори, елементи яких упродовж останніх двадцяти років знайшли своє часткове застосування і в Україні.

Основною метою формування преференційних режимів, зокрема спеціальних економічних зон (СЕЗ), які діють на території України з середини 1990-х років, крім іншого, було намагання підвищити ефективність функціонування об'єктів комунікаційної інфраструктури портів, митниць тощо. Потужності цих об'єктів на той час явно недовикористовувались, будучи завантаженими на 20-25%, що разом із частими змінами в податковій та митній політиці завдавали цим об'єктам великих збитків. За допомогою механізму СЕЗ, а також транскордонних технопарків і технополісів планувалося стимулювати розвиток зовнішньоекономічних зв'язків та забезпечувати соціально-економічне відродження країни в цілому. При цьому складовими регіональних програм розвитку зовнішньоекономічних зв'язків у контексті реалізації преференційного режиму їхньої активізації повинні були стати

конкретні проекти (підпрограми): нарощування експортного потенціалу регіонів, створення імпортозаміщуючих виробництв, розвитку науково-технічного співробітництва, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій [1].

На жаль, на практиці механізм преференційних режимів, спрямованих на розвиток зовнішньоекономічної діяльності прикордонних регіонів України, був використаний далеко не повною мірою. Це зумовлювалося як безсистемною практикою його застосування, так і низкою помилок в інституційному та організаційно-технічному забезпеченні функціонування СЕЗ, ТПР і технопарків на території нашої держави. У цьому контексті вітчизняні науковці наголошують: "Якщо за кордоном СЕЗ формувались як інструмент інтеграції в глобальний економічний простір, а відтак виконували "елітну" функцію, на забезпечення якої держава не шкодувала коштів, то в Україні все було з точністю до навпаки... Українська влада "зекономила" на розвитку виробничої та соціальної інфраструктури, витратах, пов'язаних із пропагуванням своїх СЕЗ, розробкою інвестиційних пропозицій, їх презентацією, супроводом інвестиційних проектів тощо. З іншого боку, вона отримала "в обмін" на це не надто потужних інвесторів, повільне нарощування інвестиційних можливостей своїх СЕЗ, малу фінансову віддачу від реалізації інвестиційних проектів..., а деякі з українських СЕЗ так по-справжньому і не запрацювали" [2].

Крім того, українська практика запровадження спеціальних економічних режимів стимулювання регіонального розвитку, насамперед СЕЗ, не узгоджувалась іще з одним принципом їх ефективного функціонування. Вона суперечила правилу, згідно якого "тільки органічне поєднання концепції вільних зон з державною економічною політикою забезпечує отримання позитивних результатів, сприяє залученню іноземних інвестицій" [3].

Попри це, навіть в умовах недостатньо ефективного застосування преференційних економічних режимів, прикордонні області нашої держави отримали неабиякий поштовх для розвитку зовнішньоекономічних зв'язків у межах відповідних транскордонних регіонів. Зокрема, у цьому зв'язку дослідники відзначали, що "якби не було пільгового режиму, не було адекватної та зваженої політики місцевої влади..., то не було б

інвестиційних проектів., не було б робочих місць" [4], а також наголошували на тому, що "процес формування нових зональних утворень не повинен припинятися, а орієнтуватися на проведення локальних експериментів з відлагоджування різноманітних економічних методів державного регулювання розвитку інших секторів (галузей) регіонів на основі посилення властивих їм факторів конкурентоспроможності" [5].

У роботах закордонних авторів, присвячених проблематиці спеціальних преференційних економічних режимів та дослідженню їхнього впливу на зовнішньоекономічну діяльність регіонів, зазначається також, що продумана система пільг і господарських стимулів спроможна чинити суттєвий сприятливий вплив на розвиток транскордонного бізнесу, зокрема в частині впровадження інноваційних технологій і нарощування експортного потенціалу підприємств. У результаті цього створення СЕЗ та запровадження інших преференційних режимів на території прикордонних регіонів дозволяє запобігати поглибленню кризових тенденцій, створювати нові ресурси для регіонального розвитку [6].

Список використаних джерел

1. Долішній М. І. Регіональна соціально-економічна політика (основні засади формування і розвитку) / М. І. Долішній // Регіональна економіка. – 1997. – № 2. – С. 20-22.
2. Борщевський В. Україна і Польща в умовах розширеного ЄС: економічна оптимізація та глобальне партнерство / В. Борщевський. – Львів : Аверс, 2009. – 244 с.
3. Проскурін В. Спеціальні економічні зони та інвестиційний клімат країн Центрально-Східної Європи / В. Проскурін // Економічні есе. – 2005. – Вип. 18. – С. 8-20.
4. Трансформація спеціальних економічних зон України в контексті європейської інтеграції: альтернативні інструменти інвестиційної та регіональної політики : Матеріали засідання «круглого столу». – Львів: ЛФ НІСД, 2005. – 88 с.
5. Мокій А. І. Спеціальні (вільні) економічні зони як форма регіонально-секторальної моделі зовнішньоекономічної інтеграції / А. І. Мокій // Регіональна економіка. – 1999. – № 4. – С. 110.

6. Блендовскі М. Спеціальні економічні зони Польщі та їх вплив на місцевий розвиток та інвестиційний клімат / М. Блендовскі // Економічні есе. – 2005. – Вип. 18. – С. 21-26.

УДК 338.48

Голод А.П.

Львівський державний університет фізичної культури

ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ТУРИЗМУ В УМОВАХ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

На думку багатьох науковців, трактування безпеки туризму за останні десятиліття зазнало суттєвих змін: від більш менш пасивного фактора – до активного елемента туризму та імперативу здійснення туристичної діяльності [2]. Як слушно зазначають Н. Корж та О. Заноско, на сучасному етапі «розвиток туризму безпосередньо залежить від забезпечення безпеки туристів, від рівня захисту їх життя, здоров'я, майна» [1].

У нашому розумінні, безпека туризму – це стан функціонування туристичної сфери певного регіону (держави) у визначений період часу, що характеризується відсутністю загроз і таким поєднанням туристичних ресурсів та інфраструктури, яке дозволяє забезпечити стабільний розвиток конкретної територіальної рекреаційної системи у майбутньому.

Базуючись на наявних у вітчизняній та зарубіжній науці підходах, пропонуємо виділяти три складові безпеки туризму: безпека туристичного бізнесу (економічна безпека туризму); безпека туристичних об'єктів (геоторій, дестинацій); безпека в туризмі (безпека туристів).

Отже, ми розділяємо за змістом економічну безпеку як безпеку туристичного бізнесу та як безпеку туристів (споживачів туристичного продукту). Відповідно до такого погляду на класифікацію безпеки туризму, перша складова повинна розглядатися як власне економічна безпека туризму, а друга, що є більш багатоаспектною аналізується нами окремо.

Відтак, економічну безпеку туризму можна розглядати на